

מסורת הש"ס

רש"י

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

פח.

עין משפט
נר מצוה

נא א מיי פ"ז מהל'
נדרים הל"ז טו"ט
י"ד ס' רכב טע"ף א'
נב ב מיי שם טו"ז מהל'
זכיה ומתנה הל"ד
סמג לאון רמב ועשין פז
טו"ט ע"ש שם וטו"ט ע"ה
ס' פ"ה פ"ה יא:

תוספות

בבלי דעת. שאני
ידיע
אנלו וסומא לאו בר מידע
הוא שאני יכול לראות אם
חכירו עמו אם לאו דאילו
רבי מאיר חתר משמעותיה
דקרא כמו בתנאים דאמר
לא קרינא כאן ביום שעמו
והחשיב האילו וקבור שאני
יכול להפיר: ואי אמרת
ב"ה. אלף שעת מיה בלא
ראות לרבות את הסומא
דימורה הוא לרבינו דאילו
משמעת לא משמעת
[הכין] ולפירוש זה לא
קרינא מה שיש במקצת
ספרים והכל מעניניה
דקרא ושעת אשה ו"ס
ללא נקטין: בהמדר חתנו
ב"ה נקטין ד' במתנה.
ואע"פ דנהיה הוא דבר
אין זה אלף גורם הנאה
כמתן (לעיל ד' תל.) וכן
אשמו ונציו: לא שנו אלא
דאמריהם בהשאת נשואת
ונותנת לתוך פ"ה. דלא
היא המנהג שכל דבר
הילך אם אמר לה ע"מ
שאין לבעולך רשות בהם
לא קנה הבעל אבל אמר
לה מה שמרצי עשי קני
יתהון בעל וכו' דבר אמר
לה על מנת שאין לבעולך
רשות בהם לא אמר (לה)
כלום דיד אשה כיד בעלה
דמיה שמתן לה לעשות
כל מה שמרצה קנאסת
בעל אבל כי אמר לה
מה שאת נושאת ונותנת
לפך דמתנה לא היא
גמורה לא אמרינן יד אשה
כיד בעלה ופ"ה דהלכה
כיד לגבי שמואל דהיינו
באסוריו והלכה כרבי מאיר
דבר קאי בוותיה הארמתי
בפ"ק קדושין (דף כז.
ד"ה ור"ה):

כדכתיב ואשר יבא את רעהו ציער דהוה ידיע ליה (אבל) סומא
אע"פ שלא ראהו ששם הוא על ידי שמיעה ידע שהוא לשם ונימא
דחייב גלות להכי אצטריך קרא בלא ראות פרט לסומא דאין חייב
גלות: ט רבי מאיר אומר בלא ראות לרבות אם הסומא. שגולה

אמר רבא הבא מעניניה דקרא והבא מעניניה
דקרא ר' יהודה סבר גבי רוצה כתיב ואשר
יבא את רעהו ביער כל דבר מיעל ליער
וסומא נמי בר מיעל ליער הוא ואי אמרת
בלא ראות לרבות את הסומא מיער נפקא
ליה אלא שמע מינה בלא ראות פרט לסומא
רבי מאיר סבר כתיב בבלי דעת כל דבר
מידע וסומא לאו בר מידע הוא ואי אמרת
בלא ראות פרט לסומא מבלי דעת נפקא
ליה אלא שמע מינה בלא ראות לרבות את
הסומא: **בתנאי** "המדיר הנאה" מחתנו
והוא רוצה לתת לבתו מעות אומר לה הרי
המעות האלו נתונין לך במתנה ובלבד שלא
יהא לבעולך רשות בהן אלא מה שאת
נושאת ונותנת בפך: **גב'** אמר רב לא שנו
אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת
בפך אבל אמר מה שתרצי עשי קנה יתהון
בעל ושמואל אומר אפילו אמר מה שתרצי
עשי לא קנה יתהון בעל מתקין לה רבי זירא
כמאן

בר מידע הוא: ואי אמרת בלא ראות פרט לסומא. דאין גולה הוי
מיעוט אחר מיעוט מבלי דעת ובלא ראות ואין מיעוט אחר מיעוט
אלא לרבות ואחא בלא ראות ומרבה סומא: **גב'** לא שנו.
דיכול ליתן לא אע"פ (א) דהוא מודר הנאה ממנו אלף דלמחר לה
בענין זה אין לך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לתוך
פך דכיון דלמחר לה הכי לא קנה בעל ויכול ליהנות מהן דמשל
אשמו הוא אוכל: אבל אמר לה מה שמרצי עשי בהן. אע"פ
דאמר לה שאין לבעולך רשות בהן דמי כמי שקנה הבעל מיד האב
יד אשה כיד בעלה וכמי שנתן לחתנו דמי שהרי הרשה לה בהן
לעשות מהם כל דבר ואסור הבעל בהן: ושמואל [אומר אפילו]
אמר לה מה שמרצי עשי. קסבר לא אמרינן יד אשה כיד בעלה:

כמאן
לה הבעל מוונות הקצוצין לה וצמחמה והותירה אין לו לבעל בזהו מותר כלום וכדאמר צפרק מי שאמר הריני מיר (מיר דף כד.) *דקמחמה
מעיסתה כל שכן בשונה אחר שאין לו לבעל שום זכות בזהו מוונות הקצוצין לה משום הכי מני והוא רוצה לתת לבתו מעות שיהו מצויין
להוציא אותן בחפזים וכי"ה י"ס לו לבעל זכות בהן וכדאיתא צ"חוקת הצמחים" דלמרינן ההם ילקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות ומנא
זה נהנה מחמיה שהדירו הנאה לפיכך צריך שיאמר לה הרי המעות האלו נתונין לך במתנה ובלבד שלא יהא לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נושאת
לפך. ודוקא דלמחר לה הני תרי לישי אצל אמר אין לבעולך רשות בהן בלחוד לא מהני דמתני' רבי מאיר היא דלמחר יד אשה כיד בעלה כדמוקי
לה בגמרא. וכו' תימא אם כן כי אמר לה נמי אלא מה שאת נושאת לפך אמאי מהני היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל עד
שמתן אותם לתוך פיה הרי בזהו שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אמר לה מה שאת נושאת לפך אבל כי אמר לה אלא מה
שאת מתכסה וכיוצא בו לא מהני וקני יתהון בעל. ואיכא מ"ד דהוא הדין צשיחן לה לאחיה דבר שיהיה דלא קנה יתהון בעל כיון שאף לה לא
הקנה לגמרי אלא לאותו דבר בלבד: **גב'** לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת לפך. כלומר כלישנא דמתני' דאמר לה תרמי על מנת
שאין לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת לפך כבי האי גוונא בלחוד הוא דלא קנה יתהון בעל משום שמה שמרצי עשי לא מהני
טפי

(א) וצ"ל לחמת וע' מו"ט
ומלחמי בתוס' קדושין כז.
ד"ה ורבי אלעזר וכו'
העמיקו משנה זו בזה"ל
המדיר חתנו הנאה ממנו
והוא רוצה וכו' (א) (ב) [שין]
לפך פ"ה: (א) ב"ב דף נא:
וע"ש מוס' ד"ה צמחמה,

תורה אור השלם

1. ואשר יבא את רעהו
ביער לחטוב עצים וציד וצידה
ידו בגרון לברת ידעו
וקטל הבדולח מן העץ
וקצץ את רעהו ופ"ה
הוא יגוס אל אחת
הקצרים האלה וכו':
דברים י"ט

הגהות הב"ח

(א) ש"ש ד"ה ר"מ וכו'
לרבינו מי שהוא בלא ראות
העין דלא אמר מקצת
ידיעה לאו בכל ידיעה
ונומא וכו' לאו בכל ידיעה
לא יא גולה וכו' מקצת
ידיעה בכל ידיעה ולא
פיר וכו' בכל ידיעה ולא
ומיות בלא ראות נמחק
והד"ה: (ב) (ג) ד"ה אמר רבא
וכי בכל ידיעה פלגי אלא
ברוקיא דקרא: (א) ד"ה
לא שנו וכו' אע"פ דחתנו
מודר הנאה:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה תנודר וכו'
ברקפצה מפיסתה. ועין
בתוס' שם:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
(א) בהר"ן ד"ה וסומא כו'
והך סוגיא מיתלפא ההם
צפרק ואלו הן הגולין. כ"ב
ע"י ספר תמשה
בתנאים ריט"ח למכת
ט"ו ותבין כוונת
הר"ן צ"ח דקר סוגיא
מהמתלפומים היא:

פירוש הרא"ש

ומשני הבא מעניניה
דקרא ב"ה. כלומר לעולם
ר"מ אול חתר משמעותיה
דקרא ואי לא כמי אלא
בלא ראות הוה ממעט
סומא אלא משום דכתיב
חיי מיעוט מרבה סומא
הלכך גבי נמי אולי חתר משמעות דקרא וכוין שלא ידע שום מפירין לא הוי קיום אבל סופא כיון שידע שום מפירין אע"פ שלא ידע שהוא נדר מכל מקום היה לו להפיר ומה שכתוב בצפרים והכל מעניניה דקרא
רבי מאיר סבר ביום שעמו כו' גורסא שאינה כריכה היא: **בתנאי** "המדיר הנאה" מחתנו ב"ה. הרי מעות הללו נתונים לך במתנה ואע"פ שחמתי נהנה מהן שון את אשמו התן לעיל וון את אשמו: ובלבד שיאמר
לבעולך רשות בהן. ה"ל לאו הכי אסור אע"פ שנתן לאשמו ועל דהתן דנתן מתנה לאחר מותר המדיר ליהנות ממנו שאני האב שהבעל וזהו פסיוות המתנה שנתן לאשמו הוי כאלו נתן לבעל: **גב'** לא שנו אלא
דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפך. הרי פירש מה שאמר בתחלה המעות הללו נתונין לך במתנה דלא הוי מתנה לכל דבר אלא למנה שפירש הילכך אחי נמי הוי שאמר ע"מ שאין לבעולך רשות בהן: אבל אמר
לה מה שתרצי עשי. כיון דהויה מתנה לכל דבר קנה יתהון בעל וכו' לא אחי מה שאמר ע"מ שאין לבעלה רשות בהן: